

El llenguatge

A aquest propòsit

Ens hem ocupat algunes vegades de les diverses expressions que podríem anomenar introductòries, és a dir, aquelles amb què introduïm el tema o el punt concret d'una matèria sobre què ens disposem a formular una afirmació. Són, certament, molt nombroses. Cal esmentar en primer lloc la preposició sobre i tot seguit una sèrie de locucions com quanta (no «en quant a»), tocant a, relativament a, respecte a, pel que fa a, pel que es refereix a, etc: Sobre aquest qüestió encara no s'ha decidit res, Quant a les vacances aviat ens posarem d'acord, Heus ací un suggeriment interessant pel que fa al contingut de la revista etc. Com es pot veure, disposem, en aquest camp concret de la relació gramatical, de prou recursos per a resoldre les construccions més variades.

Però tots els elements gramaticals que hem indicat són preposicions o locucions prepositives, o frases que tenen el mateix valor: és a dir, introdueixen un grup nominal o un terme equivalent. I, doncs, no es poden usar amb valor adverbial, volem dir com a modificadors del verb, amb capacitat per a cloure una oració o un període dels discurs. Es sabut que a part d'alguns termes locatius que són alhora preposicions i adverbis, com sota, dalt, dins, etc, les preposicions no es poden usar com a adverbis i, en aquest sentit, l'ús adverbial que fem de la preposició sense és realment un cas excepcional i peculiar del català. Caldria veure, doncs, de quins termes adverbials disposem equivalents als termes prepositius que hem indicat. Hem observat que n'hi ha que resolien aquest punt amb l'expressió «al respecte» —«El president va fer unes declaracions al respecte»— però és ben clar que no és sinó un calc del castellà, totalment inadmissible. La solució consisteix a recórrer a les expressions que hem indicat però seguides d'un terme de valor neutre o genèric: sobre això, respecte a aquest punt, pel que fa a aquesta qüestió...

Tenim anotada, però, una expressió propiament adverbial amb un sentit, si no equivalent del tot, molt aïí al que comentem a aquest propòsit. L'hem pouada d'un text de Carles Riba i, a més, de molta significació el seu proleg a la segona edició del Diccionari General de la Llengua Catalana. Cal convenir, doncs, que la podem admetre sense reserves.

Albert Jane